

เมื่อ “ครู” ถูกร้องเรียนว่าขาดจริยธรรม ทำให้นักเรียนเกือบครึ่งห้อง ... สอบตก

ครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ คำกล่าวนี้ไม่ว่าเวลาจะผ่านมานานแค่ไหนก็ยังคงใช้ได้อยู่เสมอ เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ของศิษย์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา

ข้าราชการครูทุกคนต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้อยู่ภายในกรอบของวินัย ทั้งที่เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ที่บัญญัติไว้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ เช่น **ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาค และเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด (มาตรา 84 วรรคหนึ่ง) ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน ไม่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (มาตรา 87 วรรคหนึ่ง) เป็นต้น** และหากข้าราชการครูผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยข้อหนึ่งข้อใด ย่อมถือได้ว่ากระทำผิดวินัย

ทั้งนี้ ... พฤติกรรมหรือการทำหน้าที่สอนหนังสือของข้าราชการครูในลักษณะเช่นใดที่จะถือเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยอันเป็นการกระทำผิดวินัย **“อย่างร้ายแรงหรืออย่างไม่ร้ายแรง”** นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี

คดีปกครองที่นำมาเล่าเป็นอุทาหรณ์ในคอลัมน์รายงานพิเศษฉบับนี้ เป็นข้อพิพาทที่เกิดจากการทำหน้าที่สอนหนังสือและประเมินผลการเรียนของข้าราชการครู**ซึ่งไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด** ปล่อยปละละเลยให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าความคาดหวังซึ่งไม่เป็นไปตาม “คู่มือแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาของงานทะเบียนวัดผล” จนกระทั่งถูกผู้ปกครองนักเรียนร้องเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับความเสียหาย

คดีนี้ แม้จะเป็นคดีเก่า แต่ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยวางหลักปฏิบัติราชการไว้อย่างน่าสนใจ จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและส่วนราชการอื่นในการที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ดีและเป็นอุทาหรณ์สำหรับข้าราชการครูผู้มีหน้าที่สอนหนังสือจะได้ตระหนักต่อการทำหน้าที่ของตน

มูลเหตุของคดีเกิดจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่งร้องเรียนขอให้มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องหนึ่ง ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2548 เนื่องจากครูสมชายซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาเสริมทักษะคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นดังกล่าวมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ครู ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสอบได้ระดับคะแนนเป็น 0 จำนวน 21 คน จากนักเรียนทั้งหมด 47 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบหาข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการฯ ดำเนินการแล้วเห็นว่า กรณีมีมูลว่าครูสมชายกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงแต่งตั้ง**คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง** คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงดำเนินการแล้วเห็นว่า การกระทำของครูสมชายเป็น**ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง** สมควรลงโทษตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน และเสนอความเห็นให้ย้ายครูสมชายไปสอนในโรงเรียนอื่น แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นว่า เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและเป็นความผิดครั้งแรก จึงให้ลดโทษเป็นให้ว่ากล่าวตักเตือน (ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ) และต่อมาครูสมชายได้ขอย้ายไปสอนที่**โรงเรียนอื่น** ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

แต่เมื่อมีการรายงานการดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ คณะกรรมการดังกล่าวเห็นว่า แม้จะเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่มีมติให้ลงโทษตัดเงินเดือนครูสมชาย 5% เป็นเวลา 3 เดือน **ผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งใหม่**ในฐานะผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนครูสมชายตามมติดังกล่าว

ครูสมชายไม่พอใจคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) แต่ผลการพิจารณาอุทธรณ์ “มีมติให้ยกอุทธรณ์” หลังจากนั้นครูสมชายจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยและเรียกค่าเสียหาย

คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการฟ้องความชอบด้วยกฎหมายในการดำเนินการทางวินัยครูสมชาย (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น มีประเด็นพิพาทจากการโต้แย้งของคู่กรณีศาลปกครองได้เข้าไปตรวจสอบ ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
 2. การแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
 3. การสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการสอบสวนเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
 4. การรายงานผลการสอบสวนและการเสนอความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน และการใช้ดุลพินิจลงโทษของผู้อำนวยการโรงเรียนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
 5. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการพิจารณากำหนดโทษที่เป็นการเพิ่มโทษของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสำนวนคดีแล้วเห็นว่า การดำเนินการทางวินัยในขั้นตอนดังกล่าวและการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษแก่ผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงพิพากษายกฟ้อง

สำหรับในชั้นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ใน 2 ประเด็น คือ

ประเด็นแรก กระบวนการพิจารณาทางปกครองก่อนออกคำสั่งลงโทษทางวินัย (ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงและในชั้นสอบสวนทางวินัย) ได้ดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดไว้หรือไม่? (ซึ่งในขณะเกิดเหตุพิพาทได้นำกฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา มาใช้โดยอนุโลมตามนัยมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547) โดยในประเด็นนี้ **ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า** การมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว โดยคณะกรรมการสืบหาข้อเท็จจริงได้รวบรวมข้อเท็จจริง และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เกิดเหตุร้องเรียน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) จึงมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 98 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และการสอบสวนได้ดำเนินการตามข้อ 14 ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) โดยคณะกรรมการสอบสวนได้เรียกผู้ฟ้องคดีมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร และบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และผู้ฟ้องคดีได้รับบันทึกดังกล่าวไปแล้ว จึงได้เสนอความเห็นให้ลงโทษตัดเงินเดือน

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมาเกิดจาก เมื่อมีการรายงานการดำเนินการทางวินัยผู้ฟ้องคดีไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและมีมติให้ลงโทษตัดเงินเดือน ผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งใหม่จึงมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนตามมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ

ศาลจึงต้องวินิจฉัยว่า การมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? ซึ่งศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า การเสนอความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนไม่มีผลผูกพันในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยของผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ มีอำนาจตามมาตรา 104 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ในการพิจารณาข้อเท็จจริงตามรายงานการสอบสวนทางวินัยโดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับดุลพินิจการพิจารณากำหนดโทษของผู้อำนวยการของโรงเรียนแห่งแรกแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง พฤติการณ์หรือการกระทำของผู้ฟ้องคดีถือเป็นการกระทำที่มีความผิดทางวินัยหรือไม่ ?

โดยคดีนี้ศาลรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า

- คู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2548-2549 ที่ใช้อยู่ในขณะเกิดข้อพิพาทกำหนดว่า ผู้สอนจะต้องพิจารณาผลการประเมินผู้เรียนระหว่างภาคเรียนว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินในระดับใด หากผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ จะต้องดำเนินการให้มีการสอนเสริมและสอบซ่อมแก้ตัวให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ผ่านการประเมิน หรือจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันจะมีผลถึงผลการประเมินปลายภาคเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้สอนและสอบรายวิชาดังกล่าว และรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนเป็นอย่างดี โดยจะต้องปรับปรุงแก้ไขนักเรียนที่มีข้อบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนมีผลการประเมินเป็นคะแนนกลางภาคที่มีสัดส่วนคะแนนสูงกว่าปลายภาค โดยมีคะแนนระหว่างภาคที่เหมาะสมอันจะมีผลถึงผลคะแนนรวมปลายภาค และในการสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวก็จะต้องกำหนดวันเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมาพร้อมกัน โดยทำเป็นหนังสือหรือประกาศแจ้งให้นักเรียนทราบ

- จากใบแสดงคะแนนที่ผู้ฟ้องคดีจัดทำขึ้น ผลการสอบก่อนสอบกลางภาค คะแนนรวม 25 คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่ถึง 50% จำนวน 8 คน ผลการสอบกลางภาค มีคะแนน 10 คะแนน ซึ่งจากผลการสอบไม่ปรากฏว่านักเรียนแต่ละคนได้คะแนนเท่าใด ปรากฏเพียงว่าซ่อมผ่านทุกคน ผลการสอบหลังกลางภาค คะแนนเต็ม 30 คะแนน มีผู้สอบได้คะแนนไม่ถึง 50% จำนวน 39 คน และในจำนวนดังกล่าวมีผู้ได้คะแนน 0 คะแนน จำนวน 8 คน

ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า จากคู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียนที่ใช้อยู่ในขณะเกิดข้อพิพาทและตามใบแสดงคะแนนที่ผู้ฟ้องคดีจัดทำปรากฏว่า การประเมินผลหลังเรียนมีผู้สอบได้คะแนนไม่ถึง 50% (15 คะแนน) จำนวน 39 คน และในจำนวนดังกล่าวมีผู้ได้คะแนน 0 คะแนน จำนวน 8 คน อันเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏอย่างชัดเจนว่า ผลการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวไม่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งผู้ฟ้องคดีจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง แก้ไข ซ่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนที่คาดหวัง การไม่ดำเนินการดังกล่าวย่อมส่งผลโดยตรงทำให้นักเรียนมีผลการเรียนเป็น 0 จำนวน 21 คน จากนักเรียนทั้งหมด 47 คน จึงเป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดในเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียนที่ใช้อยู่ในขณะเกิดข้อพิพาท

การกระทำของผู้ฟ้องคดีถือได้ว่านักเรียนจำนวนดังกล่าวได้รับความเสียหายโดยตรง และเสียหายต่อภาพลักษณ์ของครูและองค์การ (โรงเรียน) โดยส่วนรวม ทำให้สังคมเสื่อมศรัทธาต่อวิชาชีพครู พฤติการณ์จึงเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการตามมาตรา 84 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

ดังนั้น การที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ เห็นว่า การกำหนดโทษของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนแห่งแรกยังไม่เหมาะสมแก่การกระทำความผิด จึงมีมติให้ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี 5% เป็นเวลา 3 เดือน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เมื่อโรงเรียนแห่งใหม่

โดยผู้อำนวยการได้มีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี 5% เป็นเวลา 3 เดือน ตามมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดฯ **จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย** และเมื่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มีมติให้ยกอุทธรณ์จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าได้ทำการสอนโดยยึดถือคู่มือแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนฯ ในปีการศึกษา 2539 ที่ได้รับมาตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่มีการระบุให้ต้องปรับปรุง แก้ไข หรือซ่อมเสริมผู้เรียนแต่อย่างใด โดยตนไม่เคยได้รับหรือรับทราบว่ามีคู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียน ปีการศึกษา 2548-2549 ที่ใช้บังคับในขณะที่เกิดข้อพิพาท ซึ่งศาลเห็นว่าข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากคู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียน ปีการศึกษา 2548-2549 ได้นำแนวปฏิบัติการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มากำหนดไว้ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับครูทุกคนอันจะช่วยสร้างความเข้าใจในการทำงานการสอน โดยได้กำหนดแนวทางและหน้าที่ในการประเมินผลการเรียนให้ครูผู้สอนไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดรายละเอียดดังกล่าวไว้ในเอกสารการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบการสอนรายวิชาเสริมทักษะคณิตศาสตร์ จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการจึงถือเป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานครูงานวิชาการโรงเรียน ปีการศึกษา 2548-2549

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับข้าราชการครูว่า...

(1) การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากครูจะมีหน้าที่โดยตรงในการให้ความรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบแล้ว การดำเนินการจัดให้มีการสอนเสริม การสอบซ่อมแก้ตัว หรือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถหรือทักษะให้กับนักเรียนที่มีผลคะแนนจากการสอบต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาดังกล่าวดียิ่งขึ้น ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญเช่นเดียวกัน เนื่องจากการสอบวัดระดับความรู้ของนักเรียนทั้งในระหว่างภาคเรียนและหลังจบภาคเรียน นอกจากจะเป็นการประเมินความรู้ของนักเรียนแล้ว ยังเป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการสอนของครูผู้สอนอีกด้วย และหากข้าราชการครูคนใดละเว้นหน้าที่ไม่ทำการสอนเสริม การสอบซ่อมหรือจัดให้มีกิจกรรมที่เป็นการเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ จนส่งผลโดยตรงทำให้นักเรียนมีผลการสอบหรือมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์เป็นจำนวนมาก และทำให้โรงเรียนและครูท่านอื่นได้รับความเสียหายในทางชื่อเสียงและเสียภาพลักษณ์แล้ว ย่อมถือเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงดังเช่นข้าราชการครูในคดีนี้เป็นต้น

(2) กรณีมีการร้องเรียนกล่าวหาข้าราชการครูผู้ใดว่ากระทำผิดวินัย ผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชาย่อมมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการสืบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนก่อนการดำเนินการสอบสวนทางวินัยเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาของผู้บัญชาการโรงเรียน ส่วนการจะดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ นั้น เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวน ซึ่งหากเป็นกรณีที่มีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการโรงเรียนจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อสอบสวนทางวินัยต่อไป ทั้งนี้ในการดำเนินการสอบสวนดังกล่าว คณะกรรมการสอบสวนมีดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งผลการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาอาจเป็นได้ทั้งไม่มีความผิดทางวินัย หรือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี แต่ในส่วนของ การเสนอความเห็นไว้ในรายงานการสอบสวนนั้น ถือเป็นเพียงการเสนอความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนซึ่งไม่มีผลผูกพันในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยของผู้ที่มีอำนาจพิจารณาลงโทษข้าราชการครูผู้ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด

(ผู้ที่สนใจรายละเอียดศึกษาเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 164/2560)